

Bütün bunlardan ilhamlanaraq 42 ildən sonra Şuşaya yeni şeir həsr etdim:

*Min şəhər adı var dillərdə əzbər,
Adların ən üstün adıdır Şuşa.
Musiqi notudur cüt hecasıyla,
Dilimin şəhəridir, dadıdır Şuşa.*

Ulu Yaradan Şuşanı dağların qoynuna yerləşdirib, zivəyə doğru yalçın qayalarla qol-boyun edib. Tanrı özü də bu yurdu sevib sanki, buranı əl uzatsan səmaya çatacaq hündürükdə yaradıb ki, düşməndən qorunsun, daim pak qalsın. Elə onun sirri-sehri də bu yadırlığıdır.

*Qoynuna hər gələn yüz xəyal eylər,
Uzaqdan baxanlar qeyli-qal eylər.
Birini coşdurur, birin lal eylər,
Tilsimdir, ovsundur, cadudur Şuşa.
270 ilin şəhəri qonaqlarına özündən danışdı*

Elə Yaradanın Qarabağ xanı Pənahəli xana bəxş etdiyi güc, qüvvə, istəklə 1752-ci ildə Şuşa yaradıldı. Tarixin o üzündən boylanan Şuşanın yaşı hələ bundan da qədimdir. Çünki o, Azərbaycanın əzeli torpaqları üzərində 270 il bundan əvvəl Şuşa kimi yaradılıb.

Pənahəli xan özünü bu torpaqların xanı elan edəndən

sonra xanlıq ərazisini düşməndən qorumaq üçün mükəmməl qala tikdirməyi qərara alıb. 1748-ci ildə Bayat qalası, 1752-ci ildə isə Şahbulaq qalası inşa edilib. Sonra isə Pənahəli xan daha ehtibarlı sığınacaq barədə düşünür və üç tərəfi keçilməz sıldırım qayalarla əhatə olunan əlçatmaz dağ yaylasında yeni bir qala ucaltmağı qərara alır. Yeni qala əvvəl banisinin adı ilə "Pənahabad", sonralar isə "Şuşa" adlandırılır.

Tarix də sübut edir ki, feodal müharibələri dövründə Şuşa bir neçə dəfə çətin sınaqlardan uğurla çıxaraq qalib gəlib. Bu qalaya hücum edənlər onu ala bilməyib. Beləliklə Şuşanın işğalının mümkünsüzlüyünü tarixin özü, bu yerin təbiəti, coğrafiyası sübut edib. Çünki onu İlahi öz qüdrəti ilə yaratmışdı. Bəs necə olmuşdu ki, bu əlçatmaz şəhər 1992-ci ildən üzübəri 30 ilə yaxın erməni qəsbində qalmışdır. Axı onun müdafiəsi Tanrının işi idi. Tanrının işinə kim qarışa bilərdi.

Satılmışdı Şuşa. Ozamankı Azərbaycan rəhbərləri tərəfindən satılmışdı. Xəritə ilə düşməne haradan girib haraya gedəcəkləri göstərilmişdi. Yoxsa erməni hara, Şuşanı əldə

etmək hara. Bura bəlkə də dünyada yeganə məkandır ki, özünün özünü qorumaq gücü var. Çünki Tanrı onu bu xalq üçün yaratmış, "dilini" də tək onlara anlatmışdı.

Beynəlxalq Media Forumunun iştirakçıları bu şəhərin möcüzəsini öz gözləri ilə gördülər. Şuşa özündən danışdı onlara, tarixini bir daha xatırladı. "Şuşa ili"ndə həm də 270 yaşlı şəhərin yubileyinin qeyd ediləcəyindən xəbərdar etdi qonaqlarını.

Şuşa Dünya Media Forumuna ev sahibliyi etməyə layıqdır

30 il Şuşadan dünyaya danışan media mənsublarımız İkinci Vətən Müharibəsindəki Zəfərimizdən ötən dövr ərzində doğma Şuşamızda ayrı-ayrı vaxtlarda qonaq olan dünya media nümayəndələrinin 30 ilin vəhşilikləri ilə tanış olmalarından, dünyaya çatdırdıqlarını bir də onların öz gözləri ilə görmələrindən məmnun qalırlar. 22 iyulda Medianın İnkişafı Agentliyinin (MEDİA) təşkilatçılığı ilə keçirilən Beynəlxalq Media Forumuna gələn nümayəndə heyəti də bu şəhəri gəzdilər, gördülər.

Dörd maraqlı panel üzrə keçirilən Beynəlxalq Media Forumunda müzakirə olunan məsələlər, fikir mübadilələri Azərbaycan mediasının beynəlxalq əməkdaşlıq perspektivlərindən xəbər verir. Forumun "Azərbaycan mətbuatında Şuşa izi" adlı panel iclası daha çox diqqətçəkəndir. Çünki Şuşa beynəlxalq aləm, dünya mətbuatı üçün əvəzolunmaz mövzudur. Yeni məqalələrin, əsərlərin yaranma mövzusu. TASS informasiya agentliyinin baş direktorunun birinci müavini Mixail Qusman Şuşada keçirilən Beynəlxalq Media Forumunda çıxışı zamanı 3 il sonra - Azərbaycan mətbuatının 150-ci ildönümündə Şuşada Dünya Media Forumu

keçirilməsini təklif etdi.

Çox gözəl təklifdir. Hər birimiz qürur duyuruq ki, dününədək dünyaya haqqında danışdığımız Şuşada dünyanın media nümayəndələrinin birgə forumu keçirilsin. 30 il beynəlxalq təşkilatların susma səbəblərini burada müzakirə edib onların haqsız olduqlarına, Qarabağ məsələsinə ədalətsiz yanaşdıqlarına bir daha əmin olalar. Şuşanın dünyaya səslənməsinin, kömək istəməsinin cavabsız qaldığını bir daha bilələr. Düşmənin bu şəhərin mədəni-tarixi abidələrini necə məhv ediyini dünyaya bir daha çatdıralar.

Mətbuatımızın 150 yaşına 3 il var. Bu üç ildə Şuşanın gözəlliyinin üstünə onlarla gözəllik əlavə olunacaq. Dünya Media Forumunun burada keçirilməsi baş tutarsa, Şuşaya

gələn nümayəndələr bu gözəllər gözəlinin tarixinə də, özünə də heyran qalacaqlar.

Hələ öyrənəndə ki, müharibə dövründə xüsusi təyinatlılarımız bu şəhəri əlbəyaxa döyüşlə geri alıblar, bu sıldırım qayalardan şəhərə sinələrinin gücü ilə qalxıblar, Şuşanın həqiqətən alınmaz qala olduğuna bir daha əmin olacaqlar. Və bütün dünyanın bunu bilməsi çox vacibdir. Ona görə ki, biz torpağımızı şərəfimiz bilirik. Onun hər qarışı üçün də hər zaman canımızdan keçmişik. 90-cı illərdə bu torpaqlar satılmışdı. Minlərlə şəhidimiz, qazimiz isə bütün bunlardan xəbərsizcə qurbanlara çevrilmişlər.

Beləliklə, dününədək Şuşadan dünyaya danışırıq, indi dünyanın Şuşadan danışmaq vaxtıdır.

Mətanət MƏMMƏDOVA